Krajinář/krajinářka (kód: 41-038-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání: Pěstitel zahradnických plodin; Krajinář - sadovník
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Poznávání taxonů okrasných rostlin používaných pro venkovní výsadby	3
Výsadba okrasných rostlin včetně ošetření po výsadbě	3
Ošetřování rostlin ručním nářadím	3
Aplikace ochranných prostředků proti chorobám a škůdcům okrasných rostlin	3
Řez okrasných dřevin na trvalém stanovišti	3
Zakládání a údržba travnatých ploch	3
Vyměřování sadovnické a krajinářské úpravy	3
Orientace v sadovnickém projektu	3
Péče o vzrostlé a památné stromy	4
Realizace a údržba prvků drobné architektury	3
Údržba a zakládání přírodě blízkých biotopů v krajině	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 15.01.2021 do: 22.12.2025

Kritéria a způsoby hodnocení

Poznávání taxonů okrasných rostlin používaných pro venkovní výsadby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit základní druhy okrasných rostlin používaných do venkovních výsadeb	Praktické předvedení

Je třeba splnit toto kritérium.

Výsadba okrasných rostlin včetně ošetření po výsadbě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést výsadbu okrasných rostlin a jejich ošetření po výsadbě	Praktické předvedení
b) Popsat a odůvodnit technologický postup výsadeb květin a dřevin včetně instalace ochrany proti okusu zvěří	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Ošetřování rostlin ručním nářadím

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Ošetřit rostliny na dříve vysázených plochách	Praktické předvedení

Je třeba splnit toto kritérium.

Aplikace ochranných prostředků proti chorobám a škůdcům okrasných rostlin

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit technologický postup při míchání a aplikaci chemických látek	Ústní ověření
b) Provést základní údržbu a seřízení rosiče, popsat jeho správnou funkci a zásady seřízení	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Namíchat postřik podle zadání	Praktické předvedení
d) Provést postřik okrasných rostlin	Praktické předvedení
e) Dodržet zásady bezpečnosti práce při manipulaci s chemickými látkami	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řez okrasných dřevin na trvalém stanovišti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést zadaný způsob udržovacího řezu u konkrétní dřeviny	Praktické předvedení
b) Vysvětlit řez okrasných dřevin	Ústní ověření
c) Provést řez tvarovaných živých plotů	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zakládání a údržba travnatých ploch

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést finální úpravu terénu a založit trávník výsevem	Praktické předvedení
b) Provést vertikutaci trávníku a objasnit její význam	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést jarní nebo podzimní vyhrabání travnatých ploch	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vyměřování sadovnické a krajinářské úpravy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést práci se základními měřičskými pomůckami	Praktické předvedení
b) Změřit rozměry záhonu okrasných rostlin a vypočíst jeho plochu	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Orientace v sadovnickém projektu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Ukázat v sadovnickém projektu místa pro výsadbu rostlin, umístění drobných staveb, výsev trávníku a dalších plochy podle projektu	Praktické předvedení
b) Charakterizovat projekty vegetačních úprav v krajině	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Péče o vzrostlé a památné stromy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Posoudit celkový stav daného stromu a navrhnout odpovídající pěstební opatření	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Realizace a údržba prvků drobné architektury

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vydláždit zpevněnou plochu na připravený podklad	Praktické předvedení
b) Popsat údržbu prvků drobné architektury podle použitého materiálu	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria

Údržba a zakládání přírodě blízkých biotopů v krajině

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat způsob zakládání ploch krajinné zeleně – příprava půdy, bylinné patro, dřevinné patro	Ústní ověření
b) Zhodnotit význam, principy zakládání a údržby dřevinných prvků, remízků, biokoridoru, větrolamu a zadanou údržbu provést	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Objasnit smysl a použití přírodě blízkých prvků v krajině	Ústní ověření
d) Objasnit smysl a použití protierozních opatření	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP: https://nsp.cz/jednotka-prace/zahradnik).

Při přípravě na ověřování kompetencí je zapotřebí respektovat průběh vegetačního roku a aspekty lidské činnosti v krajině. Podle stavu počasí a vývoje rostlin se činnosti kumulují tak, aby jednotlivá kritéria mohla být splněna v nejpříhodnějším období.
U kompetence **Poznávání taxonů okrasných rostlin používaných pro venkovní výsadby** bude předloženo 30 ks taxonů rostlin k determinaci. Pro úspěšné splnění je nutné správně určit minimálně 15 ks vzorků. U dřevin listnaté stromy a keře v olistěném stavu, jehličnany v podobě vzorků nebo přímo v parku, arboretu nebo okrasné školce. Pro determinaci květin trvalky, dvouletky nebo letničky. Přípustné je i použití herbářových položek nebo fotografií. Pro správné určení stačí uvést vědecký název rodu.

U ověřování kompetence **Výsadba okrasných rostlin včetně ošetření po výsadbě** je nutno vlastní ošetření provést podle aktuálních požadavků rostlin a ročního období. U kritéria a) uchazeč připraví plochu 6 m^2. Při ověřování kritéria b) vysadí uchazeč 5 kusů okrasných keřů s balem a 5 ks bez balu a 20 ks letniček nebo trvalek. Ošetřením rostlin po výsadbě se rozumí provedení řezu, je-li nutný, a zálivka.

Kompetence **Ošetřování rostlin ručním nářadím** bude ověřena na záhonu rostlin o velikosti 6 m^2. Jedná se o odplevelení, přihnojení, odpíchnutí okraje záhonu apod. Nezbytnost těchto opatření a jejich provedení je plně v kompetenci uchazeče, správnost a pečlivost provedení bude předmětem ověřování kritéria.

U kompetence **Aplikace ochranných prostředků proti chorobám a škůdcům okrasných rostlin** v kritériu b) uchazeč předvede základní údržbu rosiče, tedy výměnu trysky, filtru a těsnění. V kritériích hodnocení c) a d) uchazeč bude pracovat jen s přípravky běžně dostupnými pro malospotřebitele, protože v případě zkoušky není toto použití pokládané za „komerční profesní užití přípravků na ochranu rostlin“. Zkoušející také může modelově využít jen ve vodě rozpustné látky, které nepodléhají kontrolám a regulacím, například potravinářskou barvou, manganistanem draselným a podobně. Uchazeč provede vlastní postřik na ploše 6 m^2.

Při ověřování kompetence **Řez okrasných dřevin na trvalém stanovišti** je nutné mít k dispozici jednu okrasnou dřevinu pro každého uchazeče – listnatý opadavý keř, rostoucí ve volné půdě. Tento keř musí být v takovém stavu, aby u něj bylo možno provést udržovací řez. Dále je nutné mít k dispozici pro každého uchazeče živý plot výšky do 2 metrů v délce 10 metrů a provést u něj tvarovací řez plotostřihem.

Kompetence **Zakládání a údržba travnatých ploch** bude ověřována na volné ploše minimálně 6 m^2 pro každého uchazeče předem připravené zahradnickými stroji a nářadím pro výsev trávníku. Údržba travnatých ploch vyhrabáním a vertikutace bude ověřena na parkové ploše minimálně 20 m^2.

Kompetence **Vyměřování sadovnické a krajinářské úpravy** bude v kritériu a) ověřována na parkově upravené ploše 100 m^2. Součástí plochy musí být záhon okrasných rostlin. Uchazeč s pomocí základních měřičských pomůcek – pásmo, metr, kolíky, výtyčky provede jednoduchý měřičský náčrt se zakreslením jednotlivých kompozičních prvků – záhon, stromy, komunikace. Pro splnění kritéria b) vypočte plochu záhonu okrasných rostlin. Při zaměření a vytýčení záhonů rostlin určí uchazeč počet rostlin na dané ploše.

Kompetence **Orientace v sadovnickém projektu** bude ověřena tím, že uchazeč prokáže orientaci v předloženém projektu, správné čtení a umístění jednotlivých kompozičních prvků v terénu.

Pro ověření kompetence **Péče o vzrostlé a památné stromy** je nutno mít k dispozici minimálně jeden vzrostlý strom nebo památný strom ve smyslu zákona č.114/92 Sb., ve znění pozdějších předpisů, u něhož lze vizuálně posoudit jeho zdravotní stav a navrhnout odpovídající pěstební opatření.

U ověřování kompetence **Realizace a údržba prvků drobné architektury** bude kritérium a) ověřováno tak, že uchazeč vydláždí předem připravenou plochu 2 m^2. Pro splnění kritéria poskytne AOs uchazeči dlažbu a písemný podklad v podobě řezu plochy.

Při ověření kompetence **Údržba a zakládání přírodě blízkých biotopů v krajině** je nutno mít k dispozici takovýto prvek v parku, uměle vytvořeném sadovnickém nebo krajinářském detailu nebo volné krajině - dřevinné prvky, remízek, vodní biotop. Úkolem uchazeče je prakticky provést jeho údržbu - vyčištění, odstranění náletů, udržovací řez, návrh doplnění a zhodnotit jeho význam v krajině.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zahradník nebo krajinář a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo krajinářství nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví nebo krajinářství.
b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví nebo krajinářství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo krajinářství nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví nebo krajinářství.
c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti zahradnictví nebo krajinářství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo krajinářství nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví nebo krajinářství.
d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na zahradnictví nebo krajinářství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo krajinářství nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví nebo krajinářství.
e) Profesní kvalifikace 41-038-H Krajinář/krajinářka a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo krajinářství.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby dále musí mít oprávnění odborné způsobilosti 3. stupně pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin - podle zákona č. 199/2012 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů.

Další požadavky:
Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- plochy pro výsadbu rostlin a založení trávníku, travnaté plochy pro ošetřování, park nebo parkovou úpravu s výskytem vzrostlých stromů, keřů, záhony květin, travní osivo, předpěstovaná sadba květin, školkařský materiál pro výsadbu dřevin
- zahradnická mechanizace - jednoosý traktor, případně malotraktor s přípojným kultivačním nářadím, jednonápravové rotační kypřiče, sekačky, vertikutátor
- zahradnické ruční nářadí - rýče, tzv. švédské hrábě, hrábě, motyky, kolečka, ruční válec, sázecí lopatky, kolíky a motouz, pásmo, metr, výtyčky, kladivo, úvazky, nůžky, pákové nůžky, nůžky pro řez živých plotů, plotostřih, ruční zádový postřikovač
- cvičná plocha pro zhotovení dlážděné zpevněné plochy
- sadovnický projekt parku, projekt vegetačních úprav v krajině nebo jeho části o ploše minimálně 1 ha
- rostlinný materiál pro odběr vzorků k poznávání rostlin a jejich ošetřování

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 11 až 15 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška bude rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně
Svaz zakládání a údržby zeleně, Brno
Střední odborná škola lesnická a strojírenská Šternberk
Asociace zahradnických společenstev
Střední zahradnická škola, Ostrava, příspěvková organizace